

Brinkhallin kartano
Muistio käynnistä 19. syyskuuta 2000
Asiana puiston hoito

Maamme varhaisimpiin, vapaata luontoa mukaileviin ja luonnon omia elementtejä hyödyntäneisiin englantilaistyyppisiin puistoihin lukeutuva Brinkhallin kartanon puisto on kartanon päärakennukseen tiivisti liittyviltä osiltaan suojeltu rakennussuojelulailla (valtioneuvoston päätös 7.3.1991). Puistoa ja puutarhaa koskevat suojelumääräykset kuuluvat:

Rakennuksiin liittyvä piha ja puisto on lääninhallituksen päätökseen kuuluvaan liitekarttaan merkityssä laajuudessa säilytettävä ja hoidettava niiden historiallisen luonteen edellyttämällä tavalla. Tällä alueella ei sallita uudisrakentamista (4). Rakennuksia ja puistoa on hoidettava niin, että niiden kulttuurihistoriallinen arvo ei vähene. Niiden käyttö voidaan järjestää omistajan haluamalla tavalla ottamalla kuitenkin huomioon rakennusten ja puiston historiallinen erityisluonne (6).

Ikääntyneen ja alkuperäistä luonnettaan menettäneen puiston kulttuurihistoriallisen arvon korostaminen edellyttää maisema-arkkitehtonista kokonaissuunnittelua ja pitkäntähtäimen hoitosuunnitelmaa.

* puistosta on laadittava ajantasainen asemapiirros, johon oleva puusto merkitään

* on tehtävä puuston kuntokartoitus, osa puiston ydinalueella olevista puista on erittäin huonokuntoista, muutamat pystyyn kuolleita

* hoitotoimet on ulotettava myös rantatiellä olevan portin ulkopuolelle, tietä reunustaviin metsäkaistaleisiin.

Kartanon ja meren välinen metsä on kasvanut umpeen ja peittää nyt puistoon oleellisesti liittyneen maiseman, vesielementin: "...*länteen avautuu lehtevien puiden lomitse todella viehättävä maaseutumainen näkymä Kaks Kerranlahdelle; se on välttämätön ehto kauniille maisemalle.*" arvioi asessori P.J. Winter Brinkhallia ympäröivää maisemaa 1816.

* puistoa lännessä ja koillisessa rajaavien kallioiden osuutta maiseman muodostajina on korostettava, kalliot muodostavat vaikuttavan maisemallisen taustan puiston vanhoille männyille, tammille, lehmuksille ja pähkinäpensaille. Puuston harkittu karsiminen toteutetaan maisemasuunnitelman perusteella.

* kiviaita, jonka alku on näkyvissä Turkuun johtavan maantien varrella, kulkee kartanoalueen ympäri lännessä ja pohjoisessa. Osittain lohkokivistä huolellisesti rakennettu aita. Aita portinpylväspaasineen on erityisen vaikuttava rantaan johtavan tien molemmin puolin. Kiviaita osa puistosommitelmaa mutta myös merkittävä varhaiseen puutarhan hoitoon liittyvä historiallinen jäänne. Se on mitä todennäköisimmin 1800-lvun alusta, jolloin Gabriel Bonsdorff keittiöpuutarhoja varten kirjoittamassaan kirjassa korosti kiviaitojen

merkitystä viljelyksiä ympäröivänä lämmönvaraajina (Gabriel Bonsdorff, Sammandrag af Underrättelser om sättet att anlägga en Köks-Trädgård för Husbehof, 1804).

Yllä olevaan olen kirjannut keskeiset asiat ja tulevassa suunnittelussa huomioon otettavat seikat , jotka lyhyen käynnin aikana tulivat esille. Puisto vaatii pikaisia hoitotoimia kartanon omistussuhteesta huolimatta.

Museoviraston rakennushistorian osastolla 22.9.2000

Irma Lounatvuori
tutkija

Tiedoksi: Turun maakuntamuseo
Turun kaupunki, viheryksikkö, Ilpoistentie 1-3
mittausosasto, Linnankatu 55
tilalaitos, Linnankatu 39